

Pukinmäen taidekoulut

**MUSIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMA 2018**

Pukinmäen taidekoulujen musiikin opetussuunnitelma

1 Yleistä	3
1.1 Pukinmäen taidekoulut.....	3
1.2 Taiteen perusopetus	3
1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus	3
1.4 Arvot	3
2 Opetuksen toteuttaminen	5
2.1 Työtavat	5
2.2 Oppimisympäristö.....	5
2.3 Toimintakulttuuri	5
2.4 Oppilaaksi ottaminen	6
2.5 Oppimisen arviointi	6
2.6 Oppimäärän yksilöllistäminen	6
2.7 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	6
2.8 Toiminnan jatkuva kehittäminen	6
3 Musiikin opetuksen rakenne ja laajuus	7
3.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen laajuus	7
3.2 Taiteen perusopetuksen laajuus musiikissa	7
4 Varhaisiän musiikkikasvatus	8
4.1 Varhaisiän taideintegraatio-opinnot.....	8
4.2 Varhaisiän musiikkiopinnot.....	8
5 Musiikin yleinen oppimäärä	9
5.1 Musiikin opintojen rakenne ja laskennallinen laajuus	9
5.2 Musiikin yhteiset opinnot	10
5.3 Musiikin teemaopinnot	11
5.4 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa	13
6 Aikuisten musiikkiopinnot.....	14

1 Yleistä

1.1 Pukinmäen taidekoulut

Pukinmäen taidekoulut on Pukinmäen Taidetalo-yhdistys ry:n ylläpitämä monitaiteinen koulu, jossa voi opiskella kuvataidetta, musiikkia, sanataidetta, sirkustaidetta, tanssia ja teatteritaidetta sekä eri taiteenaloja integroivaa taidetta.

Pukinmäen taidekoulujen opetussuunnitelma noudattaa Opetushallituksen 2017 antamia taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteita. Musiikin opetuksessa noudatetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteita. Myös sanataiteen ja tanssin opetus pohjautuu yleisen oppimäärän perusteisiin. Kuva-, sirkus- ja teatteritaiteen opetuksessa noudatetaan laajan oppimäärän perusteita. Opetussuunnitelman hyväksyy Helsingin kaupunki.

1.2 Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään hyvän taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista.

Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

1.3 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Pukinmäen taidekoulujen opetus on monitaiteista ja laadukasta taidekasvatusta, joka tukee lasten ja nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä heidän omassa elinympäristössään. Lapset ja nuoret nähdään taiteen kentässä täysivaltaisina toimijoina.

Pukinmäen taidekouluissa taideopetuksen erityispiirteenä on taiteiden välinen integraatio. Taideopetuksen tavoitteena on antaa kosketus monimuotoiseen taiteeseen piirtämättä jyrkkiä raja-aitoja eri taiteenalojen välille. Taiteen tekeminen nähdään leikin sukulaisena ja ihmisen perustarpeena, jossa mahdollistuu ihmisyyden tutkiminen ja maailmaan vaikuttaminen.

Taideopetus auttaa jäsentämään ympäröivää monikulttuurista todellisuutta ja rakentaa kestäväää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opinnot myös tukevat uteliaisuutta, yhteistyötaitoja sekä luovaa ja kriittistä ajattelua. Taideopetus on kannustavaa ja oppilaan identiteettiä ja hyvinvointia vahvistavaa.

1.4 Arvot

Taidekäsitteys

Pukinmäen taidekouluissa taide ja taiteen tekeminen nähdään ennen muuta kokemuksena ja osana elämää. Taiteen tekeminen nähdään ihmisen perustarpeena. Taidetta tehdään näkyväksi taiteellisissa tuotoksissa eri taiteen aloille ominaisilla ja niitä integroivilla toimintatavoilla. Tekemiseen suhtaudutaan tosissaan ja ennakkoluulottomasti kunkin taiteenalan traditiota kunnioittaen sekä taiteellista ja taidollista laatua vaalien. Taide on monimuotoista ja ennalta määrittelemätöntä. Se on mahdollisuuksien tila, joka luodaan ihmisten ja ympäristön välisessä henkisessä, fyysisessä ja sosiaalisessa kanssakäymisessä. Taide, ihmisyyys ja maailma hengittävät toistensa läpi ja heijastavat toinen toistaan.

Ihmiskäsitys

Ihminen nähdään aistiensa kautta ympäristöään kokevana holistisena olentona, joka on jatkuvassa vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa. Taideopetus tukee ihmisen yksilöllistä kasvua ja osallisuutta taidetta tekevään yhteisöön.

Taideopetus pohjautuu ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kunnioitukseen. Opetuksessa edistetään laaja-alaista sivistystä, kulttuurien moninaisuutta, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetukseen voivat hakeutua kaikenlaiset ihmiset iästä, sukupuolesta, kulttuuritaustasta ja varallisuudesta riippumatta.

Oppimiskäsitys

Pukinmäen taidekoulussa oppilas on aktiivinen toimija, joka oppii kokemisen ja kokeilun kautta. Taideopetuksessa korostuvat luova leikki ja eri taiteenalojen traditiot sekä niiden välinen integraatio. Ihminen kasvaa, kehittyy ja tekee taidetta yhteisön ja ympäristön osana. Yksilö löytää oman ominaislaatunsa suhteessa toisiin. Kehollinen toiminta on oleellinen osa oppimistapahtumaa. Pukinmäen taidekoulussa taiteen tekeminen nähdään ihmisen elinikäisenä oppimisprosessina.

Hyväksytyksi tulemisen kokemus on oppimisen lähtökohta. Mielekkäät, merkitykselliset ja tyydyttävät kokemukset motivoivat ihmistä oppimaan. Harjoittelu ja sitoutuminen ovat avainasemassa oppilaan kehittymisessä. Taiteellinen sisältö ja taitojen oppiminen liitetään oppilaan intresseihin ja aikaisempaan osaamiseen. Oppilaille annetaan mahdollisuus oivaltaa itse. Oppilaalla on vapaus etsiä omaa tietä ja itselleen mieluisaa tapaa tehdä taidetta. Virheitä saa tehdä, ja niihin voidaan suhtautua pedagogisina ja taiteellisina mahdollisuuksina.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

2 Opetuksen toteuttaminen

2.1 Työtavat

Pukinmäen taidekoulujen oppimisympäristö koostuu vuorovaikutussysteemistä, jossa keskenään vaikuttavat yksilöt, ryhmä, opettajat, fyysinen toimintaympäristö ja koko yhteisö. Systeemin ytimessä on taiteen tekeminen ja oppiminen. Taiteen opiskelu on pitkäjänteistä ja tapahtuu opetussuunnitelman pohjalta. Taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opetus on ryhmäopetusta, ja siinä painottuvat yhdessä opiskelu ja oppiminen. Musiikissa annetaan ryhmäopetuksen lisäksi myös pari-yksilöopetusta. Maltilliset ryhmäkoot ja opetustilanteen kannalta riittävä opetushenkilökunta mahdollistavat jokaisen oppilaan yksilöllisen huomioimisen.

Pukinmäen taidekouluissa halutaan mahdollistaa kaikkien toiminnassa mukana olevien kuuluminen "Puksun yhteisöön". Yhteisö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen, kannustava ja rohkaiseva. Opetuspaikat tehdään viihtyisiksi ja taiteelliseen toimintaan houkuttaviksi. Tavoitteena on auttaa oppilasta virittäytymään arkista ajattelua ja tottumuksia laajemmalle.

2.2 Oppimisympäristö

Pukinmäen taidekoulujen ensisijaisina oppimisympäristöinä toimivat Helsingissä Pukinmäen kaupunginosassa sijaitsevat sirkussali (Erkki Melartinin tie 2D), taidetalo (Unikkotie 4) ja musiikkikoulu (Säveltie 5). Oppimisympäristöt ovat fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisia. Kesäisin taideproduktio-opintojen esityspaikkoina toimivat Mustasaaren ja Fallkullan kesäteatterit. Vuotuisia taideopintoihin liittyviä esityksiä, konsertteja ja näyttelyitä pidetään Malmitalon Malmisalissa ja Pukinmäen kirjastolla.

Opetustilat mukautuvat funktionaalisesti taiteenaloiksi tarpeisiin. Pukinmäen taidekoulussa taataan kullekin taiteenalle asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit. Välineet huolletaan säännöllisesti ja ne ovat turvallisia ja ajantasaisia. Teknologiaa ja virtuaalisia oppimisympäristöjä hyödynnetään oppimisessa.

2.3 Toimintakulttuuri

Pukinmäen taidekoulut on aktiivisesti verkostoituva kulttuuritoimija, joka toteuttaa laadukasta taidekasvatusta yhteistyössä paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppanien kanssa. Taiteen perusopetusta kehitetään pitkäjänteisesti kansallisten toiminnasta vastaavien tahojen antamien määräysten ja suositusten pohjalta sekä yhteistyössä muiden taidekoulujen kanssa. Opetustoiminnasta vastaavat kunkin taiteenalan ja taideopetuksen ammattilaiset, jotka ovat sitoutuneita jatkuvaan oman taiteensa ja pedagogiikkansa kehittämiseen.

Taideopetuksen laadussa on ensisijaisen tärkeää kokijakohtainen laatu, jonka lähtökohta on oppilaiden opetustilanteessa kokema mielekkyys ja merkityksellisyys. Pukinmäen taidekoulussa jokaista oppilasta arvostetaan omana itsenään. Koulussa vaalitaan ihmisten välistä vastavuoroista kanssakäymistä, jossa jokaisella on mahdollisuus tulla kuulluksi. Ihmiset kohdataan ystävällisessä, kannustavassa ja kunnioittavassa hengessä. Yhteisöön kuulumisen kokemus on perusta, jonka päälle toiminta rakentuu. Oppilaiden osallisuuden lisäksi kannustamme heidän perheitään osallistumaan toimintaan. Taide tapahtuu, kun ihmiset antautuvat yhdessä sen äärelle.

Oppilaita kannustetaan tekemään taidetta tosissaan kohti todellisia taiteen esitys- ja julkistustilanteita. Oppilaat esiintyvät, konsertoivat ja järjestävät näyttelyitä lukuvuosittain. Oppilaita rohkaistaan vuosittain hakeutumaan esiintymään, konsertoimaan ja tuomaan taidettaan näytteille erilaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä tapahtumissa. Esityksissä ja teoksissa vaalitaan taiteellista ja taidollista laatua.

2.4 Oppilaaksi ottaminen

Pukinmäen taidekouluihin otetaan uusia oppilaita syksyllä ja osaan ryhmistä myös pitkin vuotta. Ilmoittautuminen tapahtuu www-sivujen kautta kevätlukukauden lopulla. Pääsykokeita ei järjestetä, vaan paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Opetusta järjestetään kaikille halukkaille siinä määrin kun toimivia ryhmiä syntyy. Uusi oppilas aloittaa aina perusopetustasolta tai sopivaksi katsotulta tasolta. Mikäli oppilas on saanut muualla taiteen perusopetusta tai vastaavaa musiikissa, kuva-, sana-, sirkus- tai teatteritaiteessa tai tanssissa, luetaan nämä opinnot hyväksi. Vapaaoppilaspaikkaa voi hakea sosiaalisin ja taloudellisin perustein. Vapaaoppilaspaikat myöntää Pukinmäen taidetalo-yhdistys ry:n hallitus. Pukinmäen taidekoulut tekee vapaaoppilaspaikkojen osalta yhteistyötä sosiaalitoimen, kirkon diakoniatyön ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Sisaralennusta annetaan automaattisesti kaikille perheille, joiden lapsista useampi kuin yksi opiskelee Pukinmäen taidekouluissa. Maksunalennuksilla pyritään takaamaan taideopetuksen saavutettavuus kaikille toimintaan mukaan haluaville oppilaille.

2.5 Oppimisen arviointi

Pukinmäen taidekoulussa arviointi ymmärretään laajasti ihmisen ja ympäristön vuorovaikutuksena. Ihminen saa koko ajan ympäristöltään suoraa ja epäsuoraa palautetta itsestään ja omista taidoistaan. Ympäristöltä saamansa palautteen kautta ihminen oppii kuinka luontainen halu kuulua toisten joukkoon, tulla hyväksytyksi ja arvostetuksi voi tyydyttyä. Pukinmäen taidekoulussa panostetaan aktiiviseen palautteenantoon, joka tukee ihmisen hyväksytyksi tulemistä ja myönteistä kuvaa itsestä kyvykkäänä ja osaavana. Palautteen lähtökohtana on ihmisen kehittymispotentiaali.

2.6 Oppimäärän yksilöllistäminen

Pukinmäen taidekoulut tarjoaa oppilailleen mahdollisuuden opiskella taidetta oman taitotason ja intressien mukaan. Oppilaille laaditaan opintojen edetessä henkilökohtainen opintosuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, suoritukset ja arviointimenettely. Suunnitelmaa tarkennetaan välitavoitteiden tultua saavutetuiksi. Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä.

2.7 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Pukinmäen taidekoulut tekee aktiivista yhteistyötä sekä toteuttaa taidekasvatusprojekteja eri yhteistyökumppanien kanssa. Oppilaitoksen koko henkilökunta seuraa aktiivisesti taiteen perusopetuskentän tapahtumia ja osallistuu taiteen perusopetuksen kehittämiseen. Oppilaiden vanhempiin pidetään aktiivisesti yhteyttä. Koulun tapahtumista tiedotetaan ja opintojen rakenteesta informoidaan oppilaita ja vanhempia. Kerran vuodessa pidetään vanhempainilta. Vanhempia rohkaistaan tulemaan mukaan taideproduktioiden avustaviin tehtäviin.

Pukinmäen taidekoulujen oppilaat ja opintoryhmät esiintyvät vuosittain lukuisissa koulun juhlissa, paikallisissa tapahtumissa, lasten ja nuorten kilpailuissa ja festivaaleilla sekä pyynnöstä yksityistilaisuuksissa.

2.8 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Opetushenkilökunta ja oppilaat osallistuvat aktiivisesti opetussuunnitelman kehittämiseen, joka ymmärretään jatkuvana prosessina. Opetussuunnitelman kehittäminen taidekasvatuksen tieteenalaa ja taidekenttää seuraten sekä oppilaita kuunnellen on keskeinen osa Pukinmäen taidekoulujen toimintaa, jolla pidetään yllä taideopetuksen laatua ja ajantasaisuutta.

3 Musiikin opetuksen rakenne ja laajuus

3.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen laajuus

Pukinmäen taidekouluissa on mahdollisuus osallistua **varhaisiän taideintegraatio-opintoihin** ja **varhaisiän musiikkiopintoihin**. Varhaisiän opetus on suunnattu 2–7-vuotiaille lapsille.

Taideintegraatio-opintojen toimintamuotoja ovat taidepomppu ja taidemuskari. Niiden yhteenlaskettu laajuus on 32 tuntia. Taidepomppua ja taidemuskaria pidetään kumpaakin 16 kertaa lukuvuodessa.

Varhaisiän musiikkiopintojen laajuus on 20 tuntia. Opetustuokioita pidetään 30 kertaa lukuvuodessa, 14 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella.

3.2 Taiteen perusopetuksen laajuus musiikissa

Musiikin opetuksessa noudatetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteita. **Yleisen oppimäärän** laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perusteena käytetään 45 minuutin pituisia oppituntia. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiset opinnot ovat suunnattu ensisijaisesti 7–18-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Pukinmäen taidekouluissa opetustuokioita pidetään 30 kertaa lukuvuodessa, 14 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella. Musiikin ja sen sivuaineiden opetustuokioiden muodostavat lukuvuosittain seuraavia opintokokonaisuuksia:

30 min = 20 ot/lv

45 min = 30 ot/lv

60 min = 40 ot/lv

120 min = 80 ot/lv

Opintojen kokonaiskesto vuosissa määrittyy sen mukaan, kuinka monta opintokokonaisuutta oppilas lukuvuosittain suorittaa. Mitä enemmän opintokokonaisuuksia lukuvuosittain suoritetaan sitä nopeammin opinnot etenevät.

4 Varhaisiän musiikkikasvatus

4.1 Varhaisiän taideintegraatio-opinnot

Varhaisiän taideintegraatio-opintojen toimintamuotoja ovat taidepomppu ja taidemuskari. Opetuksessa korostuu taiteen oppiminen leikin kautta, jossa eri taiteenalat integroituvat yhteen. Taidepomppussa yhdistyvät sirkustaide, tanssi ja teatteritaide. Taidemuskarissa yhdistyvät kuvataide, musiikki ja sanataide. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja eri taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Opinnot on suunnattu 2–5-vuotiaille lapsille.

Taidepomppu

Taidepomppu kehittää lapsen luovuutta, taiteellisia valmiuksia ja itsetuntoa. Lapset osallistuvat opetukseen yhdessä itselle läheisen aikuisen kanssa. Opetuksessa tutustutaan monipuolisesti sirkukseen-, tanssiin- ja teatteriin. Taidetta opitaan leikin kautta, jossa eri taiteenalat integroituvat yhteen. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja eri taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Lukuvuosittaiset esiintymiset, joihin osallistutaan yhdessä aikuisen kanssa, kuuluvat opetukseen.

Taidemuskari

Taidemuskari kehittää lapsen luovuutta, taiteellisia valmiuksia ja itsetuntoa. Lapset osallistuvat opetukseen yhdessä itselle läheisen aikuisen kanssa. Opetuksessa tutustutaan monipuolisesti musiikkiin, sanataiteeseen ja kuvataiteeseen. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja eri taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Lukuvuosittaiset esiintymiset, joihin osallistutaan yhdessä aikuisen kanssa, kuuluvat opetukseen.

Tavoitteet

- tutustua taideopetukseen ja taiteen tekemiseen leikin kautta
- tutustua ryhmämuotoiseen opetukseen
- saada kokemuksia esiintymisestä
- antaa kosketus kuvataiteeseen, musiikkiin, sanataiteeseen, sirkustaiteeseen, tanssiin ja teatteritaiteeseen

4.2 Varhaisiän musiikkiopinnot

Varhaisiän musiikki opinnoissa kehitetään musiikillisia valmiuksia. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikin opinnoille. Varhaisiän musiikkiopintoihin sisältyy soitinkokeiluja ja instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Musiikin varhaisiänopetus on suunnattu 5–7-vuotiaille lapsille.

Tavoitteet

- musisoinnin ilon kokeminen
- itselle mieluisen instrumentin löytäminen
- musiikkiin tutustuminen leikin kautta
- löytää itselle mieluisia tapoja tuottaa musiikkia
- kehittää valmiuksia tuleviin musiikkiopintoihin

5 Musiikin yleinen oppimäärä

Musiikin yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaan myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

5.1 Musiikin opintojen rakenne ja laskennallinen laajuus

MUSIIKIN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ 500 ot	
MUSIIKIN YHTEISET OPINNOT	300 ot yhteensä
Startti I	20 ot
Startti II	20 ot
Startti III	30 ot
Startti IV	30 ot
Spurtti I	40 ot (20 ot + 20 ot)
Spurtti II	40 ot (20 ot + 20 ot)
Spurtti III	40 ot (20 ot + 20 ot)
Taideproduktio	40 ot
Sivuaine	40 ot
MUSIIKIN TEEMAOPINNOT	200 ot yhteensä (valitaan vapaasti)
Taito I	40 ot
Taito II	40 ot
Taito III	40 ot
Yhteissoitto I	40 ot
Yhteissoitto II	40 ot
Yhteissoitto III	40 ot
Taideproduktio	40-80 ot
Sivuaine	40-80 ot

5.2 Musiikin yhteiset opinnot

Musiikin yleisen oppimäärän 300 ot yhteiset opinnot jakautuvat kohdassa 5.1. esitetyn taulukon mukaisesti **startti I-IV** ja **spurtti I-III** –opintoihin sekä **taideproduktio- ja sivuaineopintoihin**. Tarkemmat tavoitekuvaukset on määritelty Pukinmäen taidekoulujen taitotauluihin, joita käytetään opetuksen ja arvioinnin tukena koko opintojen ajan.

Startti I-IV (20 ot + 20 ot + 30 ot + 30 ot = 100 ot)

Starttiopinnot jakautuvat neljään taitotasoltaan syvenevään kokonaisuuteen. Starttiopintojen suorittamisaika riippuu viikkotuntien määrästä. Opetukseen osallistutaan vähintään kerran viikossa yksin tai ryhmässä. Pukinmäen taidekoulussa vähintään yksi starttiopintojen opintokokonaisuus koostuu oppilaiden yhteismusisoinnista. Starttiopinnoissa oppilas tutustuu instrumenttiin/instrumentteihin, oppii oman soittimensa tai soittimiensa perustaitoja sekä saa johdatuksen soittotekniikkaan ja soittamisen ergonomiaan. Oppitunneilla soitetaan, lauletaan, opetellaan musiikin hahmottamista ja musiikin kuuntelua sekä opitaan soittimille tyypillisiä merkitsemistapoja. Oman soittamisen lisäksi harjoitellaan yhteismusisoinnin alkeita ja perusteita. Oppilasta ohjataan kiinnittämään huomiota hyviin harjoittelutapoihin ja harjoittelemaan myös kotona. Opintoihin kuuluvat vuotuiset esiintymiset, jotka tapahtuvat kannustavassa ilmapiirissä.

Tavoitteet

- musisoinnin ilon kokeminen
- soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittyminen
- harjoittelutapojen opettelu
- musiikin kuunteleminen ja musiikillisten perusasioiden hahmottamisen opettelu kuulonvaraisesti
- musiikin merkitsemistapoihin tutustuminen
- esiintymismahdollisuuksien tarjoaminen erilaisissa tilaisuuksissa

Spurtti I-III (40 ot + 40 ot + 40 ot = 120 ot)

Spurttiopinnot koostuvat kolmesta tasoltaan syvenevästä kokonaisuudesta. Opetukseen osallistumista suositellaan kaksi kertaa (20 ot + 20 ot) viikossa. Pukinmäen taidekoulussa spurttiopintoihin sisältyy vähintään 40 ot oppilaiden yhteismusisointia. Spurttiopinnoissa oppilas jatkaa perustaitojen opettelua instrumentin hallinnassa ja musiikin ilmaisemisessa. Eri musiikkityyleihin tutustutaan syvällisemmin, oppilaan mieltymykset huomioon ottaen. Ohjelmisto on vaativampaa ja monipuolisempaa. Instrumenttiopetuksen lisäksi opetus sisältää musiikin hahmottamistaitojen opettelua ja yhteissoittoa. Oppilas havainnoi muiden oppilaiden musisointia ja oppii lisää yhteissoitossa tarvittavia taitoja. Lisäksi harjoitellaan itsenäisesti oman soittimen soittamista ja vastuun ottamista omasta soittamisesta ryhmässä. Opetuksessa perehdytään musiikin merkitsemistapoihin ja niiden soveltamiseen sekä harjoitellaan improvisointia. Musiikin kuuntelu ja musiikin hahmottaminen kuulonvaraisesti ovat luonteva osa opintoja. Opetukseen kuuluu konserttikäyntejä ja oppilaat esiintyvät säännöllisesti myös itse.

Tavoitteet

- instrumentin perustaitojen opiskelu
- yhteissoittovalmiuksien ja -taitojen kehittäminen
- musiikin perusasioiden hahmottaminen
- musiikin merkitsemistapojen opettelu ja soveltaminen (musiikin luku- ja kirjoitustaito)
- säännölliset esiintymismahdollisuudet ja esiintymisvalmiudet yksin sekä osana ryhmää
- musiikilliseen ilmaisuun ohjaaminen
- musiikin monipuolisen kuuntelun omaksuminen luonnolliseksi osaksi harrastusta
- toisten musisoinnin kuuntelu ja liittyminen osaksi musiikillista kokonaisuutta
- oman soittamisen arvioinnin opettelu monipuolisin tavoin

Taideproduktio (40 ot)

Oppilas osallistuu monitaiteisen yleisölle esitettävän produktion valmistamiseen. Pukinmäen taidekoulussa tyypillisiä taideproduktio-opintoja ovat monitaiteinen jouluproduktio ja kesäproduktio.

Tavoitteet

- rohkaista hyödyntämään taideproduktioista saatuja kokemuksia musiikin opinnoissa
- kannustaa löytämään omia mieltymyksiä ja omaa taiteellista tyyliä
- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja

Sivuaine (40 ot)

Oppilas valitsee itselleen toisen taideaineen opiskeltavaksi musiikinopintojen ohella. Mahdollisia muita taideaineita ovat kuvataide, sanataide, sirkustaide, tanssi ja teatteritaide. Sivuaineopinnot voivat myös olla toisen instrumentin opiskelu oman pääinstrumentin ohella.

Tavoitteet

- tarjota tilaisuuksia toiseen taiteenalaan/toiseen instrumenttiin ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen
- kannustaa tekemään huomioita ja havaintoja taiteesta musiikin näkökulmasta
- antaa kosketus monimuotoiseen taiteeseen ja musiikkiin

5.3 Musiikin teemaopinnot

Musiikin teemaopinnot 200 ot muodostuvat oppilaan kohdassa 5.1 esitetyistä opintokokonaisuuksista. Valittavia kokonaisuuksia musiikin teemaopinnoiksi ovat **taito I-III, yhteissoitto I-III** –opinnot sekä **taideproduktio-** ja **sivuaineopinnot**. Teemaopinnoiksi valittavista opintokokonaisuuksista vähintään kahden 40 tunnin kokonaisuuden tulee olla taito- tai yhteissoitto-opintoja. Oppilas osallistuu opetukseen suositellusti kaksi kertaa viikossa. Tarkemmat tavoitekuvaukset on määritelty Pukinmäen taidekoulujen taitotauluihin, joita käytetään opetuksen ja arvioinnin tukena koko opintojen ajan.

Taito I-III (40 ot + 40 ot + 40 ot = 120 ot)

Taito-opinnot koostuvat kolmesta tasoltaan syvenevästä kokonaisuudesta. Opinnoissa kehitetään ja syvennetään musiikin yhteisissä opinnoissa hankittuja taitoja. Musiikillisia taitoja harjoitellaan monipuolisesti. Oppilasta ohjataan löytämään oma musiikillisen ilmaisun tapansa. Oppilasta kannustetaan improvisointiin ja omaehtoiseen musiikin tulkintaan ja tuottamiseen. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet. Oppilas esiintyy säännöllisesti ja saa oppia myös esiintymisessä ja ilmaisemisessa. Soitinopintojen lisäksi oppilas opiskelee omaa soittoa tukevia opetusaineita kuten musiikin hahmottamista, kuuntelua ja historiaa. Opetuksessa tutustutaan musiikin eri tyylilajeihin.

Tavoitteet

- instrumenttitaitojen keittyminen oman kiinnostuksen mukaisesti
- harrastukseen sitoutuminen ja harjoittelutaitojen syventäminen
- musiikin hahmottamistaitojen käyttäminen oman musisoinnin tukena
- oman musiikillisen ilmaisun etsiminen
- esiintymistaitojen harjoittelu ja elävään musiikilliseen ilmaisuun rohkaiseminen
- aktiiviseen musiikin kuunteluun tukeminen
- improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen kannustaminen

Yhteissoitto I-III 40 ot + 40 ot + 40 ot = 120 ot)

Yhteissoitto-opinnot koostuvat kolmesta tasoltaan syvenevästä kokonaisuudesta. Opinnoissa kehitetään ja syvennetään musiikin yhteisissä opinnoissa hankittuja yhteissoittotaitoja. Oppilas oppii ymmärtämään oman roolinsa yhtyeessä. Opetuksen lisäksi yhtyeet harjoittelevat itsenäisesti. Musiikillisia taitoja harjoitellaan monipuolisesti. Oppilasta ohjataan löytämään oma musiikillisen ilmaisun tapansa. Oppilasta kannustetaan improvisoimaan yhdessä muiden kanssa. Yhtyeitä kannustetaan omaehtoiseen musiikin tulkintaan, tuottamiseen ja tallentamiseen. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet. Yhtyeitä ohjataan esiintymisessä ja ilmaisemisessa ja niille järjestetään säännöllisiä esiintymisiä. Yhtyeopetuksen lisäksi oppilas opiskelee omaa soittoa tukevia opetusaineita kuten musiikin hahmottamista, kuuntelua ja historiaa. Opetuksessa tutustutaan musiikin eri tyyliilajeihin.

Tavoitteet

- kehittää instrumentin hallintaa ja yhteismusisointitaitoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata kuuntelemaan omaa musisointia osana musiikillista kokonaisuutta
- ymmärtää muiden soittimien rooli yhtyeessä
- kannustaa elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen
- tukea aktiivista musiikin kuuntelua
- rohkaista hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti

Taideproduktio

Taideproduktio-opinnoissa oppilas osallistuu yleisölle esitettävän monitaiteisen produktion valmistamiseen. Pukimäen taidekoulussa tyypillisiä taideproduktio-opintoja ovat monitaiteinen jouluproduktio (40 ot) ja kesäproduktio (80 ot). Oppilas hyödyntää produktion valmistamisprosessissa musiikkiopintojaan ja osallistuu aktiivisesti produktion äänimaiseman ja musiikin tuottamiseen. Tämä voi olla esimerkiksi osallistumista produktion muusikon ominaisuudessa tai omien kappaleiden/laulujen säveltämistä produktiota varten.

Tavoitteet

- tarjota tilaisuus luovaan tekemiseen ja taiteiden väliseen työskentelyyn
- syventää näkemystä musiikista taidemuotona muiden taiteiden joukossa
- aktiivinen omien ideoiden tuotto
- antaa kosketus monimuotoiseen taiteeseen
- hyödyntää omia musiikkiopintoja monitaiteisen produktion suunnittelussa ja toteutuksessa
- saada monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita
- kehittää luovaa, taiteellista ja taiteidenvälistä ajattelua sekä vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja

Sivuaine

Sivuaineopinnoissa oppilas valitsee oman musiikin opiskeluaan tukevan sivuaineen. Sivuaineiden tuntimäärät vaihtelevat taiteenalasta riippuen 40 tunnista 60 tuntiin lukuvuodessa. Mahdollisia muita taideaineita ovat kuvataide, sanataide, sirkustaide, tanssi ja teatteritaide. Sivuaineopinnot voivat myös olla toisen instrumentin opiskelu oman pääinstrumentin ohella. Sivuaineita voi olla myös useampi. Oppilas integroi oman musiikillista osaamistaan sivuaineopintoihin ja ammentaa inspiaraatiota sivuaineopinnoistaan omiin musiikin opintoihinsa.

Tavoitteet

- tarjota tilaisuus luovaan tekemiseen ja taiteiden väliseen työskentelyyn
- antaa kosketus monimuotoiseen taiteeseen ja musiikkiin
- syventää ymmärrystä musiikista taidemuotona suhteessa muihin taiteisiin
- ymmärtää taiteen rajattomuus
- monipuolisten kulttuuristen ja taiteellisten vaikutteiden saaminen
- auttaa ymmärtämään muiden taiteenlajien syntyprosesseja ja niiden yhteyksiä musiikkiin
- haastaa taiteellista ja musiikillista ajattelua sekä kannustaa poikkitaiteellisiin kokeiluihin

5.4 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Arviointi on oleellinen osa jokaista oppimisprosessia ja opettamista. Arviointipalaute tukee oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Palaute tukee oppilaan itsetunnon sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymistä. Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuolisen ja rohkaiseva arviointipalautteen avulla oppilasta kannustetaan asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. Oppilaan omaa oppimisprosessia arvioidaan itsearvioinnin, vertaisarvioinnin ja opettajan antaman jatkuvan palautteen avulla. Monipuolinen ja jatkuva arviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista: oppilaat saavat välitöntä tilannesidonnaista palautetta. Lisäksi oppilas saa henkilökohtaista palautetta oppimisestaan joka lukuvuosi opettajan kanssa käytävässä palautekeskustelussa. Arvioinnin kohteet musiikin yleisessä oppimärässä ovat: 1) soittaminen ja laulaminen, 2) esittäminen ja ilmaiseminen, 3) kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen 4) taiteidenvälinen osaaminen. Lisäksi oppilasta kannustetaan asettamaan omia tavoitteita, joihin arviointi suhteutetaan.

Pukimäen musiikkikoulun arvioinnin tueksi on määritelty oppilaitoksen yhteiset taitotaulut. Musiikin yhteisissä opinnoissa arvioinnin tehtävänä on tukea perustaitojen harjoittelua. Arvioinnissa painottuvat erityisesti musiikillisten taitojen lisäksi oppimaan oppimisen taidot. Musiikin teemaopinnoissa jatkuvan arvioinnin tehtävänä on tukea musiikillisia taitoja, oman ilmaisun kehittymistä, musiikin ilmaisua, taiteiden välistä osaamista sekä reflektoinnin ja prosessin hallinnan taitoja. Oppilaat saavat musiikin teemaopintojen aikana arvion ulkopuoliselta arvioitsijalta vähintään kahdesta esiintymisestäään.

6 Aikuisten musiikkiopinnot

Aikuisten musiikkiopinnot tarjoavat pohjan elämänpituiselle harrastukselle tai taiteen kentällä toimimiselle. Aikuisten musiikinopetuksessa noudatetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetuksessa luodaan kannustava ja sosiaalisesti vuorovaikutteinen opiskeluilmapiiri. Aikuisopiskelijaa ohjataan opiskelemaan eri taiteenaloja pitkäjänteisesti taipumustensa ja mahdollisuuksiensa mukaisesti. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden kiinnostusten kohteet sekä heidän aiemmat opintonsa ja kokemuksensa opiskeltavasta taiteenalasta. Opiskelijoita ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen opiskeluun, henkilökohtaisten tavoitteiden asettamiseen, oman työskentelyn ja oppimisen seurantaan sekä itsearviointiin. Kaikenikäiset yli 18-vuotiaat voivat osallistua aikuisten taideopetukseen. Pukinmäen taidekoulussa taiteen tekeminen nähdään elinikäisenä oppimisprosessina.